

DCC-004-001207 Seat No. _____

B. Ed. (Sem. II) (CBCS) Examination

May/June - 2015

School Library Service

Faculty Code : 004

Subject Code : 001207

Time : $2\frac{1}{2}$ Hours]

[Total Marks : 70

- સૂચના :** (૧) વિભાગ-૧ના બધા જ પ્રશ્નો ફરજિયાત છે.
(૨) વિભાગ-૨ના પ્રશ્નોના માંગ્યા મુજબ ઉત્તર લખવા.
(૩) બંને વિભાગના ઉત્તરો મુખ્ય ઉત્તરવહીમાં જ લખવા.

- Instructions :** (1) All Questions are compulsory in Section-I.
(2) Do as directed for Questions of Section-II.
(3) Write both the sections in Main Answer Book.

વિભાગ - 1

1 નીચેના MCQsના ઉત્તર આપો :

20

- (1) “ઘરશાળા” સામયિકના તંત્રી કોણ છે ?
(A) ગીજુભાઈ બધેકા (B) વિહલભાઈ ઓઝા
(C) બાલ ગોવિંદ (D) ગુલાબ જાની
- (2) લેખકોની યાદી દર્શાવતી સૂચિને કેવી સૂચિ કહેવાય છે ?
(A) વિષય સૂચિ (B) લેખક સૂચિ
(C) વર્ગ સૂચિ (D) ગ્રંથ સૂચિ
- (3) સૂચિ કાર્ડનું માપ જણાવો.
(A) 5 × 3 (B) 6 × 4
(C) 5 × 5 (D) 4 × 3
- (4) “ગુજરાતની રસધાર” પુસ્તકના લેખક કોણ છે ?
(A) મનુભાઈ પંચોળી (B) ભોળાભાઈ પટેલ
(C) જવેરચંદ મેઘાણી (D) દોલત ભટ્ટ
- (5) પુસ્તક પ્રસારની કેટલી રીતો છે ?
(A) 5 (B) 3
(C) 4 (D) 7
- (6) પુસ્તકાલયના કેટલા પ્રકારો છે ?
(A) 6 (B) 8
(C) 4 (D) 3
- (7) શાળાના વિદ્યાર્થીની સંખ્યા 500ની હોય તો પુસ્તકાલય ખંડ કેટલા ચો. ફૂટનો રાખશો ?
(A) 900 (B) 1100
(C) 1300 (D) 2600
- (8) “સ્કૂલ લાયબ્રેરી મેનેજમેન્ટ” નામનું પુસ્તક કોણે લખ્યું છે ?
(A) જી. એલ. ટ્રેહાન (B) લ્યૂશિન ફાર્ગો
(C) આર. એલ. મિતલ (D) ડો. રંગનાથન
- (9) શાળાના વિદ્યાર્થીઓને પુસ્તકો ક્યાંથી મળે છે ?
(A) પુસ્તકાલય (B) વર્ગખંડ
(C) પ્રયોગશાળા (D) ચિત્રખંડ

- (10) દશાંશ વર્ગીકરણ પદ્ધતિમાં કેટલા નંબર્સ આપવામાં આવ્યા છે ?
 (A) 0 થી 9 (B) 1 થી 9
 (C) 2 થી 9 (D) 9 થી 0
- (11) ડો રંગનાથને કેટલા સૂત્રો આપ્યા છે ?
 (A) 7 (B) 5
 (C) 4 (D) 3
- (12) “લાઈબ્રેરી એડ્મીનીસ્ટ્રેશન” નામના પુસ્તકમાં ગ્રંથપાલનાં કેટલા લક્ષણો છે ?
 (A) 5 (B) 7
 (C) 4 (D) 9
- (13) "Cataloguign is a guide to the complete resources of the library" –
 આ વ્યાખ્યા કોણે આપી છે ?
 (A) આર. એસ. મિત્તલ (B) ડગ્લાસ
 (C) જે. ડી. બ્રાઉન (D) એલન જહોન
- (14) શાળા પુસ્તકાલયમાં સહભાગી સંસ્થા કઈ છે ?
 (A) રોટરી ક્લબ (B) લાયન્સ ક્લબ
 (C) જેસીસ ક્લબ (D) ત્રણેય
- (15) ટિકિટ પદ્ધતિના વિકાસ માટે કોનો ફાળો મહત્ત્વનો છે ?
 (A) ડગ્લાસ (B) એલન જહોન
 (C) ઈ. બ્રાઉન (D) એક પણ નહિ
- (16) જેમ્સ ડક બ્રાઉને મુક્ત દ્વારા પદ્ધતિનો વિચાર ક્યારે વહેતો મૂક્યો હતો ?
 (A) 1862 (B) 1872
 (C) 1892 (D) 1885
- (17) ભૂગોળ વિષયની જાણકારી માટે કયું સામયિક ઉપયોગ છે ?
 (A) તારક (B) ઉદ્દેશ
 (C) નેશનલ જ્યોગ્રાફી (D) વિજ્ઞાન દર્શન
- (18) માધ્યમિક શિક્ષણ પંચે શાળા પુસ્તકાલયના કેટલા પ્રકારો દર્શાવ્યા છે ?
 (A) 7 (B) 5
 (C) 4 (D) 3
- (19) દ્વિ બિંદુ વર્ગીકરણ પ્રથમ આવૃત્તિ ક્યારે બહાર પડી હતી ?
 (A) 1892 (B) 1933
 (C) 1833 (D) 1992
- (20) પુસ્તક અનુલય સેવા બીજા કયા નામે ઓળખાય છે ?
 (A) પ્રાસ્તાવિક (B) ત્વરિત
 (C) વ્યાપ્ત (D) (A) અને (B) બન્ને

વિભાગ - 2

- 1 નીચેના પ્રશ્નોના ટૂંકમાં ઉત્તર લખો : 6
- (1.1) બહિસ્કૃત પુસ્તક એટલે શું ?
- (1.2) વર્ગ પુસ્તકાલયનો અર્થ લખો.
- (1.3) પુસ્તકાલય બનાવવા માટે ક્યું સ્થળ જરૂરી છે ?
- 2 નીચેનામાંથી કોઈ પણ પાંચના ઉત્તર આપો : 15
- (2.1) વાંચન ટેવ નિર્માણની અગત્યતા જણાવો.
- (2.2) ઈલેક્ટ્રોનિક મીડિયાનો પુસ્તકાલયમાં ઉપયોગ જણાવો.
- (2.3) મુક્તદ્વાર અને બંધદ્વારા પદ્ધતિનો તફાવત લખો.
- (2.4) શાળા પુસ્તકાલય માટે કમ્પ્યુટર કઈ રીતે ઉપયોગી છે ?
- (2.5) અનુલય સેવાનો અર્થ અને પ્રકારો જણાવો.
- (2.6) આદર્શ બેઠક વ્યવસ્થાનાં લક્ષણો આકૃતિ દોરી લખો.
- 3 નીચેનામાંથી કોઈ પણ ત્રણ પ્રશ્નોના ઉત્તર વિસ્તારથી લખો : 15
- (3.1) સૂચિકરણનો અર્થ, અગત્યતા અને પ્રકારો સમજાવો.
- (3.2) શાળા પુસ્તકાલયની આધુનિક સંકલ્પના લખી તેનું ધ્યેય અને મહત્ત્વ સમજાવો.
- (3.3) પુસ્તક પસંદગીની આવશ્યકતા અને પ્રવિધિઓ સમજાવો.
- (3.4) પુસ્તક લેવડ-દેવડની પદ્ધતિઓ સમજાવો.
- 4 (અ) નીચેનામાંથી કોઈ પણ એક પ્રશ્નનો સવિસ્તર ઉત્તર લખો : 7
- (4.1) દશાંશ અને દ્વિબિન્દુ વર્ગીકરણ પદ્ધતિનો અર્થ અને લાભાલાભ સમજાવો.
- (4.2) ગ્રંથપાલનું મહત્ત્વ અને ફરજો સમજાવો.
- (બ) નીચેના પ્રશ્નનો સવિસ્તર ઉત્તર લખો : 7
- ડો. રંગનાથનના પાંચ સૂત્રો સવિસ્તર સમજાવો.

ENGLISH VERSION

PART – I

1 Attempt MCQs questions : 20

- (1) Who was the editor of Gharshala ?
(A) Gijubhai Badheka (B) Vittalbhai Oza
(C) Bal Govind (D) Gulab Jani
- (2) Author's list in name as which type of category ?
(A) Subject (B) Author's list
(C) Class (D) Book's
- (3) Give the measurement of catalog card
(A) 5×3 (B) 6×4
(C) 5×5 (D) 4×3
- (4) Who was the writer of "Gujarati ni Rasdhar" ?
(A) Manubhai (B) Bholabhai Patel
(C) Javerchand Meghani (D) Dolat Bhatt
- (5) How many type of book broadcasting ?
(A) 5 (B) 3
(C) 4 (D) 7
- (6) How many type of library ?
(A) 6 (B) 8
(C) 4 (D) 3
- (7) If student are 500 then how many S.F will be of library room ?
(A) 900 (B) 1100
(C) 1300 (D) 2600

- (8) How many characteristics of librarian in the book of "Library administration" ?
- (A) 5 (B) 7
(C) 4 (D) 9
- (9) From where students get their books in the school ?
- (A) Library (B) Classroom
(C) Laboratory (D) Droingseem
- (10) How many numbers was given in decimal numbers ?
- (A) 0 to 9 (B) 1 to 9
(C) 2 to 9 (D) 9 to 0
- (11) How many formulas given by Dr. Ranganathan ?
- (A) 4 (B) 5
(C) 3 (D) 7
- (12) Who write the book named "School Library Management" ?
- (A) G.L. Drehan (B) Lusine Ford
(C) R.L. Mittal (D) Dr. Ranganathan
- (13) Who give definition of "Cataloguig is a guide to the complete resources of the library" ?
- (A) R.L. Mittal (B) Douglass
(C) J.D. Brown (D) Allen Joan
- (14) Which are the helping institution of school library ?
- (A) Rotary Club (B) Lions Club
(C) Jesis Club (D) All are
- (15) Whose contribution for the development of ticket methodology ?
- (A) Douglass (B) Allen John
(C) E Brown (D) Not any

- (16) When Jems Duf Brown relegies the thought of closed access methodology ?
 (A) 1862 (B) 1872
 (C) 1892 (D) 1885
- (17) From following which magazine useful for Geography subject ?
 (A) Tarak (B) Udesh
 (C) National Geography (D) Vignan darshan
- (18) How many types of library was given by secondary education commission ?
 (A) 7 (B) 5
 (C) 4 (D) 3
- (19) When first edition of colon classification are published ?
 (A) 1892 (B) 1933
 (C) 1833 (D) 1992
- (20) Present references services known as which other name
 (A) Prezent (B) Twarit
 (C) Vyapt (D) A & B both

PART – II

- 1** Answer in short : **6**
- (1.1) What is mean by dead Book's ?
 (1.2) What is meant by class library ?
 (1.3) Which type of location selected for construction of school library ?
- 2** Give any **five** answers : **15**
- (2.1) Give the importance of construction of reading habits.
 (2.2) Give the utilization of electronic media in library.
 (2.3) Give differences between closed access system and open access system.
 (2.4) For school library what is the utility of computer ?
 (2.5) Give the meaning of library reference service and it's types.
 (2.6) Give the characteristics of an ideal seating arrangement with figure.

- 3 Give any **three** answers: 15
- (3.1) Explain meaning, importance and types of cataloguing.
 - (3.2) Write modern concept of school library. Explain its objective and importance.
 - (3.3) Explain need of book selection and its types.
 - (3.4) Explain the method of book changing systems.
- 4 (a) Give any one answer in full sentence. 7
- (4.1) Explain the meaning of decimal and colon classification method, give its importance and disadvantages.
 - (4.2) Explain the importance and duties of librarian.
- (b) Give answer in full sentences. 7
- Explain five formulas of Dr. Ranganathan.
-